

BIJEENKOMST INPUT OUDERS EN JONGEREN OP AMSTERDAMSE THUISZITTERSAANPAK

MAURITS BOOTE, VAN EXPEX NEDERLAND, IS DAGVOORZITTER. NADAT WE SAMEN HEBBEN GEGETEN OPENT HIJ DE BIJEENKOMST EN HEET HIJ ALLE AANWEZIGEN WELKOM.

De bijeenkomst begint met een warming up om overeenkomsten tussen de diverse deelnemers waar te nemen. In twee cirkels: 'ik ben benieuwd wie net als ik....' deelt iedere deelnemer iets van zichzelf waar andere deelnemers zich wel of niet in kunnen herkennen.

Maurits geeft de opdracht om tijdens de bijeenkomst na te denken over een nieuw woord voor **Thuiszitter**.

YVONNE SEVRIENS IS PROGRAMMAMANAGER VAN DE STUURGROEP THUISZITTERS. ZIJ HEET IN HET BIJZONDER DE OUDERS EN JONGEREN WELKOM.

In Amsterdam gebeurt al veel om rondom thuiszitters, maar er moet nog meer gebeuren en zaken kunnen beter en sneller. Daarom is de input van ouders en jongeren erg belangrijk. Langdurig niet naar school gaan is niet goed en kan op diverse vlakken leiden tot spanningen. Die periode moet daarom zo kort mogelijk zijn. De landelijke ambitie is:

LOCATIE MEEVAART

Balistraat 48a

Amsterdam-Oost

Datum: 27 februari 2019

Tijdstip: 17.00-20.30

Georganiseerd door de gemeente Amsterdam en SWV

Opkomst:

24 ervaringsdeskundigen: 14 jongeren en 10 ouders en 16 professionals (onder meer van de gemeente, het Samenwerkingsverband VO en PO en het Ouder- en kindteam)

TOTAAL: 40!

Deelsessies met de ervaringsdeskundigen. De gespreksleiders zijn: Ivet Pieper, Laura Thomassen, Floor Kaspers & Maurits Boote.

Eerst praten ouders en jongeren aan tafels. Professionals luisteren in de buitenkring met hun

*in 2020 zit geen leerling meer langer dan 3 maanden thuis zonder een passend aanbod. Amsterdam heeft toegevoegd: **afgestemd op het kind en samen met de ouders tot stand gekomen!***

Voorkomen van thuiszitten is echter ook belangrijk. Daarom moet iedereen die op school bij de leerling is betrokken snel in actie komen (de docent, de zorgcoördinator, de mentor)

Wat kan nog beter:

Beter samenwerken en nog beter luisteren. Het is belangrijk om van de ouders en leerlingen te horen wat werkt en wat niet werkt.

Eerdere bijeenkomsten met ervaringsdeskundigen hebben al veel waardevolle informatie opgeleverd. Toen is besloten om de ervaringsdeskundigheid een plek te geven in het thuiszittersprogramma. Ook kunnen ervaringsdeskundigen ingezet worden bij de thuiszittende leerling zelf.

Scholen, Leerplicht en het OKT hebben een methode ontwikkeld en uitgeprobeerd in de **'Thuiszitters Pilot Noord'** om beter met elkaar samen te werken en ouders en leerlingen eerder te spreken over het thuiszitten.

Hierbij betrekken zij ook ervaringsdeskundigen. De methode is nog in ontwikkeling. Er wordt altijd gekeken naar mogelijke verbeteringen. De aanpak blijft **maatwerk**.

De **Samenwerkingsverbanden** zijn opdrachtgever voor de thuiszittersaanpak. Thuiszitten is een belangrijk onderwerp. Eigenlijk moet er geen onderscheid gemaakt worden tussen **geoorloofd** en **ongeorloofd** verzuim. Niet alleen in het voortgezet onderwijs komt thuiszitten voor, maar ook in het primair onderwijs.

"Het lijkt wel leuk, de hele dag thuiszitten, maar het is niet leuk"

Thematafels:

- ❖ Ronde 1: Voorkomen van niet meer naar school willen of kunnen gaan
- ❖ Ronde 2: Wat als je toch thuis komt te zitten?

(wat maak je mee en wat en wie is nodig om te helpen?)

- ❖ Oudertafel: Voorkomen en wat als je kind toch thuis komt te zitten.

De ouders en jongeren krijgen de volgende vragen voorgelegd:

- ❖ Wat kan de inzet van ervaringsdeskundigheid in deze periode opleveren?
- ❖ Wat is passend aanbod in deze periode?

Na een half uur sluit de buitenkring aan en neemt deel aan de discussie.

Naar aanleiding van de tafelgesprekken enkele belangrijke citaten van jongeren en ouders:

"Zo'n bijeenkomst als deze helpt ook bij de verwerking"

Citaten van Jongeren

'Wij hadden graag op een reguliere school willen verder gaan maar de school was niet in staat om passend onderwijs te bieden'

"Scholen kunnen niet goed omgaan met leerlingen die andere behoeften hebben; meer uitdaging nodig of juist ruimte om te discussiëren of de mogelijkheid om ander gedrag te vertonen dan andere kinderen"

"leerlingen die niet passen in de klas worden"

Definitie Thuiszitters: Leerlingen die ingeschreven zijn op school, maar langer dan 4 weken onafgebroken thuiszitten.

Oorzaken van thuiszitten: Echtscheiding, (onontdekte) lichamelijke ziekte, verzuim en steeds meer vervreemden van klasgenoten, gepest in de klas of door de leerkracht, agressie in de klas, overstap naar een nieuwe school, motivatieprobleem, niet gehoord worden, gebrekkige begeleiding in het maken van complexe keuzes. Een grote kloof tussen school en leerling

Citaten van Ouders:

“Er wordt te vaak de schuld bij de kinderen gelegd. Soms door de ouders maar ook door de school”

“Voor veel situaties, die uiteindelijk leiden tot thuiszitten, zijn al eerder signalen aanwezig van knelpunten. Een aanpak in de vroege fase had erger kunnen voorkomen”

“De druk op ouders is groot. Ouders proberen de regie te nemen maar dit leidt tot vermoeidheid en geen overzicht meer hebben”

Er is veel behoefte aan ondersteuning bij lastige gesprekken, knopen doorhakken etc. Dit kan door ervaringsdeskundigen, maar soms hebben professionals met kennis van kunde de voorkeur”

“Er is een wirwar van procedures en instanties”

“Passend Onderwijs is een farce, het staat ook loodrecht tegenover het systeem van Loting en Matching”

“Blijven leren is altijd belangrijk! Snel hulp en begeleiding inzetten als dit mogelijk is!”

“Direct een goed vangnet, om zowel het kind als de ouder te ondersteunen. Goed luisteren is daarbij belangrijk”

‘School is vaak te defensief, het kind is het probleem”

buiten de klas gezet”

“Hoe langer weg van school, hoe moeilijker het is om terug te gaan. Je gaat vervreemden van je klasgenoten”

“Het is belangrijk dat er goed naar je wordt geluisterd en er duidelijkheid wordt gegeven”

Niet zeggen dat iets niet kan, maar denken in mogelijkheden. Gespreid examen kunnen doen kan goed werken”

“De school lijkt de controle kwijt te zijn, weet niet goed met de situatie om te gaan en heeft weinig idee van de opties”

“Onderwijs is zo algemeen. Het is beter om meer aan te sluiten bij de interesse van de leerling.

“In een volle klas kun je je toch alleen voelen”

“Waarom niet meer gebruik maken van thuisonderwijs? “

“Een school wil snel resultaat zien en wil daarom het standaard pad bewandelen. Leerlingen die hier moeite mee hebben worden teruggeduwd”

“Je bent voor de school een probleem en je kunt je daardoor schuldig gaan voelen”

“Een zorgcoördinator gaat zich pas bemoeien als het probleem al groot is, maar er zijn al eerder signalen”

“Docenten in het regulier onderwijs kunnen veel leren van docenten in het speciaal onderwijs”

“Ik moet voortdurend wat, van Leerplicht, van school, van jeugdzorg. Daarvan krijg ik kortsluiting in mijn hoofd, ik weer niet meer wat ik nou eigenlijk zelf wil”

“Als ik mag, kom ik sneller tot een eigen keuze”

'Het budget niet koppelen aan de school maar aan de leerling, soort PGB. Leerling wordt dan een klant'

→ *"Kind centraal, dan ook het geld centraal"*

'Zorg wordt ingekocht vanuit verschillende segmenten. Dit heeft invloed op het onderwijs'

"goed luisteren en horen, spreekrecht voor het kind"

"Denken in mogelijkheden en het kind niet zien als een probleem"

"Er heerst een schuldgevoel. Ouders denken dat het aan hun ligt of aan hun kind. Het kind wordt gepusht om naar school te gaan en ouders nemen het op voor de leerkracht"

"Het gevoel hebben een strijd met de school te moeten aangaan"

"Niet serieus genomen worden. Vaak is er ook te weinig deskundigheid op school"

'De samenwerking tussen zorg en school en de verschillende professionals onderling is onvoldoende'

'Wisseling van hulpverleners en contactpersonen kan heel schadelijk zijn'

"Angst voor vervolgstappen, voor leerplicht, voor OTS e.d. Deze stappen hangen als een donkere wolk boven thuiszitters"

"Een gevoel van onmacht en frustratie vanwege het stilliggen van de ontwikkeling"

"Kinderrechten worden onvoldoende geborgd. (het recht om geïnformeerd te zijn, mee te praten en onderwijs te volgen)"

"Als ouder te weinig rechten, er wordt slecht geluisterd"

Welke mogelijkheden zien de jongeren?

- ❖ Bindend **hoorrecht** introduceren. Wat wil het kind en de ouder en wat is daar passend onderwijs bij.
- ❖ Zodra een jongere thuis komt te zitten, direct **thuisonderwijs/** team thuiszitters inzetten. Jongeren zijn blij met thuisonderwijs! Sociale contacten hoeven niet altijd via de school.
- ❖ Meer **flexibiliteit** in het onderwijs. **Maatwerk** maar ook wat betreft de lestijden. Het puberbrein is meer gebaat bij later beginnen, bijvoorbeeld.
- ❖ In de fase vooraf aan het thuiszitten al praten met een **ervaringsdeskundige**, iemand die het al heeft mee gemaakt kan goed meedenken.

Welke mogelijkheden zien de ouders?

- ❖ Maak ruimte voor onderwijs buiten de schoolsetting, mogelijk een **huiskamersetting**. Onderzoek alle mogelijkheden van alternatieve onderwijsvormen.
- ❖ Zorg voor **ondersteuning** van ouders door professionals of door ervaringsdeskundige ouders.
- ❖ Voorkom wisseling van hulpverleners. Een **vertrouwensband** is cruciaal.
- ❖ Zorg voor een **snel** beschikbaar aanbod gericht op leren voor jongeren met verzuim.
- ❖ Maak **budget** volledig afhankelijk van het kind, in plaats van de lumpsum. Het versterkt ook de regierol van de ouders.

De deelnemers loggen met de telefoon in op de **Mentimeter** om een alternatieve naam voor thuiszitter te bedenken.

De naam Thuiszitter blijft nog steeds het grootst !
Een andere naam wordt nu nog niet gevonden.

Slot van de bijeenkomst:

Na de deelsessies wordt er nog kort geëvalueerd en wordt het volgende opgemerkt:

- ❖ Niet alleen de jongere is het 'probleem' vaak spelen meerdere oorzaken een rol.
- ❖ In het hele proces wordt erg veel gevraagd van ouders. Dat mag niet worden onderschat. Goede professionele begeleiding en ondersteuning in deze complexe periode is noodzakelijk.
- ❖ Als een kind thuiszitter wordt zijn de ouders volgens het systeem strafbaar. De leerplicht moet een melding doen bij het openbaar ministerie. Dit voelt onredelijk omdat de school vaak in gebreke blijft om passend onderwijs te regelen en klaarblijkelijk geen verantwoording hoeft af te leggen als dit niet lukt. De school hoeft nooit naar de rechter!

Aandachtspunt: hoe legt een school verantwoording af als passend onderwijs niet lukt en zijn ouders en leerlingen altijd strafbaar als het kind thuiszit?

- ❖ Het is goed om deze bijeenkomst ook met alle zorgpartners te organiseren.

❖ Kijk naar **verbetering van schoolkeuze VO** voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Als duidelijk is dat er bij de start meer nodig is geeft plaatsing op een school die niet de eerste voorkeur heeft een verhoogd risico op vastlopen. Mogelijk kan er een uitzondering worden gemaakt in de procedure.

❖ Eigen hulpverleners in een gezin **serieus** nemen. Deze worden te vaak gepasseerd.

❖ **Bevorderen van vaardigheden** en procedures om ouders en leerlingen serieus te nemen. (training van onderwijspersoneel, implementeren van instemmingsrecht, onafhankelijke toetsing, spreekrecht voor de leerlingen, eigen budget)"

❖ Omdat de afstand tussen ouder en school groot kan worden is het goed om te kunnen beschikken over een onafhankelijke **clientondersteuner/ mediator** voor onderwijs.

❖ Over **doorzettingsmacht** naar scholen wordt wisselend gedacht. Er moet wel draagkracht zijn bij het team om de leerling goed te kunnen helpen. Ook moet het altijd in overleg met de ouders.

❖ De **samenwerking** tussen zorg en onderwijs versterken. Systeem van de inkoop loopt niet lekker en efficiënt.

ARIËLLE DE
RUIJTER EN
SIMONE THUIS,
LEDEN VAN DE STUURGROEP
THUISZITTERS, HOUDEN EEN NAWOORD.

“Durf met elkaar
te dromen, wees
creatief en
flexibel!”

Geluisterd met het geschrokken van de verhalen.

Situaties die vaak uit de hand lopen en lang bestaan. Soms al op jonge leeftijd (vier jaar, basisschool) begonnen.

Wat nemen we mee in het thuiszittersprogramma?

- ❖ Veel meer aandacht geven aan het basisonderwijs.
- ❖ De scholen er op wijzen dat luisteren belangrijk is. Voorkomen moet worden dat de school tegenover de ouder en het kind komt te staan.
- ❖ Thuiszitten is echt niet goed: Het idee van een 'huiskamer' is een goed idee.
- ❖ Het geld naar de leerling is ook een goed idee, maar is niet eenvoudig te organiseren.
- ❖ Ondersteuning van de ouders is belangrijk.
- ❖ Veel accent op de preventie om te voorkomen dat situaties escaleren.
- ❖ Iedere casus en iedere jongere is anders. Maatwerk is en blijft belangrijk.

Afsluiting:

Alle aanwezigen worden bedankt. Wat een hoop input hebben jullie ons gegeven! Als je nog iets wil toevoegen, mail dan Laura Thomassen.

l.thomassen@amsterdam.nl

Wat gebeurt er nu met de ervaringsdeskundigheid en de ervaringskennis verder?

- ❖ Jongeren worden gekoppeld aan thuiszitters (maatjes).
- ❖ Er loopt een pilot in Zuidoost waarbij op 8 april een sessie met ervaringsdeskundigen en scholen, leerplicht en OKT komt.
- ❖ Het programma thuiszitters werkt uit hoe ervaringsdeskundigheid en ervaringskennis kan worden ingezet op de scholen.

Met **ervaringsdeskundigheid** wordt vaak ook **ervaringskennis** bedoeld. Alle twee is waardevol maar er is wel een verschil:

Definitie Ervaringskennis: Kennis die jongeren of ouders ontwikkelen door op hun ervaring te reflecteren. Die kennis kan betrekking hebben op jezelf, zorgverleners, maatschappelijke reacties en lotgenoten.

Definitie Ervaringsdeskundige: Iemand die door eigen ervaring deskundig is geworden en vaak met aanvulling van een training daar zijn

De bijeenkomst wordt afgesloten met het lied '**Lieve Jij**' Geschreven door Moraya de Haan, een ervaringsdeskundige van ExpEx.

Het lied is een brief, geschreven aan haar jongere ik.

[https://www.reverbNation.com/tonyjanassen/song/30106892-moraya-lieve-](https://www.reverbNation.com/tonyjanassen/song/30106892-moraya-lieve-jij)

ij